

## Szeretett Testvérek!

A hittanóra abba a kategóriába tartozik, amelynek nagy fontosságot nem tulajdonítanak. Ha az iskolai tantárgyakat megpróbálja a szülő vagy a gyerek rangsorba állítani a fontosság tekintetében, azaz melyik a legfontosabb, akkor a hittan sokaknál valahol hátul fog kullog. Persze ez nem az ember hibája, hanem a világé, amely tévelygésbe visz. Ahhoz, hogy megértsük a hit oktatásának lényegét, fontosságát és elengedhetetlenségét, ahhoz tisztán kell látnunk az embert. Ki az ember? Mi az ember?

A Biblia úgy fogalmaz, hogy az ember edény. Azt hiszem, hogy edényt már mindenki látott. Edény az, amibe bele lehet tenni valamit. Lehet edény egy fazék, vagy egy lábas, vagy tál, vagy éppen egy bögre. Az edény önmagában nem mond sokat, nem jelent sokat, de annál inkább, ha valamivel megtöltik. Márpedig az edény arra való, hogy megtöltsék. Csak nem mindegy, hogy mivel töltik meg az edényt. Ha nem jó, hasznos és értékes dolgokkal töltik meg, akkor majd megtöltetik léhasággal, csalással, bántással, önzéssel, káromkodással és még sorolhatnám. Mert a környező világ ezekkel van eltelve. Tudjátok Testvérek, a hitnek oktatása abban segít benneteket, hogy a gyermekeketek jó és hasznos dologgal töltsék meg, a számukra károsaktól pedig megóvjátok.

Alapvetően minden misszió, minden Istenről való helyes beszéd nem más mit a hitnek oktatása. Nem csak a gyerekeknek van erre szüksége, hanem a felnőtteknek is. A hitet egy életen keresztül tanuljuk, és mindig van újabb és újabb idézőjelbe tett tananyag, amelyet el kell sajátítanunk. De ahogy elsajátítjuk, úgy lesz az életünk egyre tartalmasabb, egyre gazdagabb és egyre kiegyensúlyozottabb.

Pál apostol is egy nagy hitoktató volt. Azt mondja, azt tanítja, hogy az Isten akarata az, hogy megszentelődjete. Tudjátok ez a mindennapokra vonatkozik. A megszentelődés azt jelenti, hogy Istenhez közeledhetünk. Isten szent, és ahhoz, hogy őhöz közel léphessünk nekünk is szentekké kell lennünk. Az a szent, aki Istennek engedelmeskedik mindenben. Szentnek lenni nagyon egyszerű dolog, csak Istennek kell engedelmeskedni, amit ő mond, azt meg kell tenni, és amit ő tilt, azt nem szabad megtenni. De ehhez meg kell tanulnia mindenkinek azt, hogy Isten mit kíván tőlünk, és ebben segít a hitoktatás. A megszentelődött ember életében is ott vannak a jó dolgok, öneki is ugyanúgy lehet házastársa, ugyanúgy ehet fagyaltot, ugyanúgy lehet neki számítógépe, vagy mobiltelefonja, ugyanúgy sportolhat, ugyanúgy végezheti a munkáját, de egyet nem lehet neki, bünt elkövetni. Mert a bűn az bepiszkol, és aki bepiszkolódott, az nem léphet közel az Istenhez, aki viszont minden teljesen tiszta. Senki sem szereti azt, ha felveszi az ünneplő ruháját, mert éppen templomba megy, és aztán egy autó elhajt mellett, pont bele egy nagy pocsojába, és teljesen lefröcsköli. Vagy ha éppen szembe jön vele a legjobb barátja, koszos ruhába, és éppen megölelgetné, mert annyira örül annak, hogy látja. Isten is valahogy így van a bűnnel összekoszolt emberrel is, nem szereti magához közel engedni, ezért mondja Pál a nagy hitoktató, hogy Isten akarta az, hogy legyetek szentek, azaz tiszták, tiszták a bűntől, lélek koszosságától, az Isten iránti engedetlenségtől.

„Az atyafiúi szeretetről nem is szükséges írnom néktek” - ezt mondja az apostol a thesszalónikabelieknek. Merthogy egyértelműen látszik rajtuk, hogy ezt a szeretet gyakorolják. Egyértelműen látszik, hogy az, hogy Isten tanította őket erre a szeretetre. Tudjátok Testvérek van, amit az ember meg tud tanítani a másik ember és van amit nem. Az atyafiúi szeretet azt nem. Arra Isten tanít meg bennünket. És ez az atyafiúi szeretet azt jelenti, hogy azért szeretik egymást, mert egy az apjuk, és így egy család, egy közösség. Ma ezt úgy hívják, hogy egyház, és gyülekezet. Régen az ószövetségi időkben nem volt az ritka, hogy egy férfinak több felesége is volt. És mindegyik feleségtől gyermekei, és ezek között lévő szeretet az az atyafiúi szeretet. Bennünk is ennek kellene meglenni. Ha a te atyád maga az Isten, és az én atyám maga az Isten, akkor mi atyafiak vagyunk, és nekünk szeretnünk kellene egymást. Mindez meg is történe, ha tényleg szeretnénk az Isten, ami atyánkat. Ő köt bennünket össze. Azok, akik testvérek, azok sok mindent elnéznek egymásnak, sokkal hamarabb készek a megbocsátani. Ennek az atyafiúi szeretetnek kellene jellemeznie a mi gyülekezetünket is. Ez a szeretetet a thesszalónikabeliek felismerték. Ezért tartjuk a hittanórákat is. A gyerekeket emberek oktatják, vagy a lelkész, vagy a

hitoktató, de ha az ember jól odafigyel, és elgondolkodik az ott elhangzottakon, akkor előbb-utóbb az ember azon kapja magát, hogy már nem is a lelkész tanítja őt, hanem a Mindenható Isten. Olyan dolgokat ismer fel, tanul meg az ember, amik könyvekben nincsenek leírva. Milyen nagyon dolog is Istentől taníttatni. Jó esetben ezt történik az istentiszteleten, a bibliaórán is. Istentől taníttatunk. Az atyafiúi szeretetre maga Isten tanította a thesszalónikabelieket. Milyen jó lenne elmondani nekünk is azt, hogy erről már nem kell nekünk beszélni, mert ezt úgy is tudja mindenki! És már csak annyit kellene elmondanunk, hogy törekedjete arra, hogy ebben az atyafiúi szeretetben kiemelkedőek legyetek. Most kerültek megrendezésre a kajak-kenu világbajnokság, sok érmet hoztak el a magyar versenyzők, ők a kajak-kenu tudásukkal emelkednek ki, nekünk keresztyéneknek az atyafiúi szeretetben kellene profik lennünk, és kiemelkedni mindenek közül. Nekünk keresztyéneknek világbajnokoknak kellene lennünk az atyafiak szeretésében, azaz a legprofibbnak kellene lennünk ebben. A hittanórák ebben edzik meg a mi gyerekeinket.

De nem csak ebben. Arra tanítja Pál a Thesszalónikában lévő híveket, hogy saját életükre nézve tartsák döntőnek azt, hogy csendes életet éljenek. Ne hangoskodásba, veszekedésben éljenek. Mindaz élhet csendes életet, aki nem a hamisságban jár. Aki a hamisságban jár, azt a belső nyugtalanság járja át, ja mi lesz, ha lelepleződik az én hamisságom, ja mi lesz, ha kiderül, hogy hazudtam, hogyan tudom magamat kimenteni egy másik hazugsággal. Az tud csendes életet élni, akinek nem kell félnie attól, hogy kiderül az, hogy ő ki is valójában. Az tud csendes életet élni, akinek nincsen takargatni valója. Nagyon fontos, arra tanítani gyerekeinket, hogy a legkisebb mértékben sem szabad takargatni való cselekedeteket felhalmozni a mi életünkben. Erre sem fogja megtanítani őket a matematika, vagy kémia, vagy éppen az irodalom, hanem csak a hittan.

„tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok” - ne akarjatok mások munkájából megélni, hanem csak a saját munkátokból. Fontos megtanítani gyerekeinknek, hogy eredményeket csak kemény munkával lehet elérni. Visszaemlékezem, hogy amikor hittant tanítottam, és dolgozatot írtam a diákokkal, és éppen nem a legjobb jegyek sikerült elérni, voltak olyanok, akik szinte könyörögtek a jobb jegyért, de ha ilyenkor jobb jegyet ad az ember, akkor soha nem fogja megtanulni azt a gyerek, hogy kemény, elmélyült munkával lehet eredményeket elérni. Szoktam mondani, hogy a közvélekedéssel ellentétben a hittanóra is kell tanulni, és elmélyült tanulásra van szükség. Az nem tanulás, amikor közben a gondolataim mindenfelé járnak. Ne akarjunk másokból megélni, hanem akarjunk az Isten által adott képességekből megélni. Ha a gyerekek számára akarom ezt a gondolatot érthetővé tenni, akkor azt mondom, hogy a dolgozatírásnál ne a másik dolgozatáról nézd le a megoldást, mert az nem a te fáradozásod eredménye, hanem a társad fáradozásának az eredménye. Ne a másik eredményéből akarjál megélni, hanem a saját eredményeidből. De ezt a felnőttekkel kapcsolatosan is el lehet mondani. Becsületbeli dolognak tartjátok, hogy kezetek munkájából éljete meg, hogy semmi szükségét ne szenvedjete, ne legyetek olyanok, akik úton-útfélen másokra vannak rászorulva. Mert akik mindig másoktól kérnek, azok azért teszik ezt, mert nem a kezük munkájából akarnak megélni, hanem más kezének munkájából. Közöttetek ne így legyen. Erre is a hittan fogja megtanítani a gyermekeinket.

Végezetül, összefoglalva had mondja el, hogy a hit, a keresztyénség a tartalmas életre tanít bennünket és gyermekeinket. Valamint arra, hogy a léhaságot, az indulatosságot, a partalan vitákat vessük el, az atyafiakkal, azokkal akik ugyanabban hisznek, amiben mi, azokkal szeretetben éljünk, a kívülállókkal pedig tisztelettel bánjunk. Az apostol nem leint, nem a magas lóról beszél a Thesszalónikában élő hívekkel, hanem inkább szeretetteljes tanácsot ad nekik, olyan tanácsot, ami Istentől való, mi is ezt tesszük a hittanórán, nem leintjük a gyerekeket nem parancsokat osztogatunk, hanem inkább tanácsot adunk. Amit meg lehet fogadni, de el is lehet vetni. De a tét mindenesetre a földi boldog élet, és az örökkévalóságban pedig az üdvösség. Erre készítsük mi fel a gyerekeinket, és benneteket is felnőtt Testvéreim. Ámen

### Szeretett Testvérek!

Az elégedetlenség, mint jelenség a világunkban, környezetünkben erőteljesen jelen van. Ma oly sok mindenért elégedetlenek az emberek. Vannak, akik elégedetlenek a munkájukkal, elégedetlenek a lakásukkal, elégedetlenek magával a várossal, elégedetlenek a házasságukkal, vagy éppen gyerekeikkel, önmagukkal, és van aki még a Jóistennel is elégedetlen. Leginkább az ember önmagával elégedetlen. Vagy vékonynak érzi magát, vagy kövérnek, baja van azzal az embernek, ha alacsony, és azzal is magas. Szinte mindenkin van valami amivel elégedetlen. Pedig látnunk kellene, hogy az ember Isten alkotása, mi magunk Isten alkotása vagyunk.

Jeremiás próféta példabeszédében a fazekas maga az Isten. Az ember pedig az agyag. Tudjátok Testvérek, a fazekas sem csinál két ugyanolyan edényt, még ha úgy is tűnik akkor sem egyeznek meg teljesen. Isten sem alkot két ugyanolyan embert. Ha megnézzük a természetet, akkor azt látjuk, hogy két ugyanolyan nincs benne. Nincs két ugyanolyan fa, alma, kutya, macska, így nincs két ugyanolyan ember sem. Isten az egyediségek világát hozta létre. És minden egyes alkotás, műalkotás. Ha önmagaddal nem vagy elégedett, akkor Isten alkotásával nem vagy elégedett, és ez probléma, mert Isten maga tökéletes, és nyilvánvaló, hogy az alkotása is az. De ennél többre akar tanítani Isten a próféción keresztül.

A fazekas példázata arra tanít, hogy kinek hol a helye. Tisztázza, hogy hol Isten helye és hol van a mi helyünk. Isten alkotó kezében van a mi helyünk. Sokszor mi ember azt gondoljuk, hogy Isten csak az anyaméhben formált bennünket, pedig azon kívül is, minekutána megszülettünk. A példázatban maga az Isten az alkotó. Ez teljesen összefügg a teremtéstörténettel, ahol Isten az embert sárból formálja meg. Isten mint egy művész tűnik fel számunkra. Isten ezzel a világgal és benne az emberrel nagyszerűt alkotott. Ahogy mondtam az embert Isten tökéletesnek alkotta, persze kérdezhetnénk hogyan, hiszen látjuk, hogy nem az. Úgy történhetett ez, hogy az ember Isten tökéletes alkotást útközben elrontotta. Ma már ezért nem látjuk tökéletesnek az embert. Ezért van az, hogy az újszülötteket viszont tökéletesnek látjuk. Szóval Isten tökéleteset alkotott, aztán a gondolkodó, cselekvő, érző műalkotás elrontotta magát. De nem kell megijedni! A hasonlatban azt olvassuk, ha elromlik az edény, akkor a fazekas a kezében lévő agyagból készít másikat. A fazekas kijavítja a hibát, mert csak a célnak tökéletesen megfelelőt adhat ki a kezéből. Isten is ugyanezt teszi, hiszen azt mondja a példázat, hogy mi is olyanok vagyunk Isten kezében, mint az agyag. Elromlunk és Isten utánajavít. Jeremiás arról beszél, hogy Isten nem csak megformál, hanem újraformál, mint a fazekas. Az elrontott állapotból újraformál bennünket, úgy hogy egyenes és igaz állapotban legyünk. Ez fantasztikus, és egyben megnyugtató is. Nagyon érdekes, mert itt szó szerint arról van szó, ezt szót használja a Szentírás, hogy egyenessé lenni, igaz lenni. Ez történik Isten kezében.

Tehát az elromlott állapot az nem egy végleges állapot. Mi, emberek hajlamosak vagyunk arra, hogy azt mondjuk magunkba felismerve a hibáinkat, hogy én rontottam el, és hogy most már ezt nem lehet visszafordítani, visszacsinálni. Véglegesen látjuk, érezzük hibáinkat, és kesergünk azokon. De az evangéliumban Jézus azt mondja az üdvösség felől érdeklődő tanítványoknak, hogy az embereknél lehetetlen, de Istennél minden lehetséges. (Mt. 19,26) A Jeremiás által mondott prófécia is erről, hogy az ember önmagától nem tud újjáformálódni. Erre egyszerűen nem vagyunk képesek. Mi nem vagyunk olyanok, mint a legmodernebb autók, amelyek úgy vannak megépítve, hogy ha egy kicsi eltérés keletkezik a motorba a szelepeknél vagy bárhol máshol, akkor az autó automatikusan utánaállít. Mi nem tudunk utánaállítani. Ezért érezzük véglegesnek, kiküszöbölhetetlennek a hibáinkat. Pedig, ami az embernek lehetetlen, az Istennek lehetséges.

Szeretett Testvérek pedig nagyon nagy szükségünk van arra, hogy Isten újraformálja bennünket, utánaállítson életünknek, re-kalibrálja, reformálja bennünket. Szinte minden napon ezt kérnünk kell Istentől imádságban. A folyamatos újraformálódásra szüksége van az embernek, és ezt a hívó ember felismeri. Meglátja ezt a szükségét. Ez a gondolat teljesen egyezik a folyamatosan reformálódó egyház gondolatával. Az egyházat és benne az embereket is újra és újra kell formálni. Ezt pedig csak maga Isten tudja megtenni. Őt kell minden napon erre kérni imádságban. Ez a kérés egyik énekben is megjelenik,

amely arról szól: „Legyen áldás az úton, amit ma kezdesz el, tegye jóvá az Isten, amit te rontasz el...” - ezt az újraformálását nem árt kérni Istentől. Merthogy nem mindennapi, és nem magától értetődő az, hogy valamit elrontok, Isten pedig helyreállítja. Ez nem magától értetődő.

Jeremiáson keresztül azt mondja az Isten: „Hogyha szólók egy nép ellen és ország ellen, hogy kigyomlálom, megrontom és elvesztem” (Jer. 18,7). Akkor az meg is történik. Ez jelenti az, hogy Isten az alkotó, mi pedig csak agyag vagyunk a kezébe. Ő azt tesz velünk, amit jónak lát. De aki megtér a gonoszságból, kéri Istent, hogy hozza rendbe az általa elkövetett hibákat, rombolásokat, akkor Isten általában segít is azon az emberen. Újra formálja azt az embert. A gonoszság útjáról megtértnek Isten mindig ad egy újabb esélyt. Aztán persze fordítva is megtörténhet. Isten beültet, öntöz, gyümölcstermővé tesz, aztán az adott ember pedig a gonoszság útjára lép. Isten az ilyenekkel kapcsolatosan rögtön másik tervet formál. Ebből is látjuk, hogy Isten keze nincs megkötve, nem kötik az ígéretei sem, akkor, ha népe hátat fordít neki. Tehát nem lehet Istenre újjal mutogatni és azt mondani, hogy te nem ezt ígérted. Minden fenyegetésében Isten felkínálja a megtérés lehetőségét. Mindig van arra mód, hogy az ember elforduljon, megtérjen a gonosz útjáról. Isten nyitottságát lehet ebben megfigyelni, meglátni. Tehát Isten kész a gonosz embert is újraformálni.

Istennek a keze nincs megkötve. Ha neki úgy tetszik, hogy helyrehozzon egy elromlott edényt, akkor megteszi, és ha úgy dönt, hogy nem hozza rendbe, akkor nem hozza rendbe. Nem kötik meg a kezét merev tételek, és szabályok. Egy azonban biztos, mégpedig, hogy az agyag nem szólhat vissza az alkotónak, hogy miért ilyenné, vagy miért olyanná formáltál engem. Nincs is befolyása arra, hogy alkotója miért olyanná formálta amilyen. Az alkotás még kritizálni sem kritizálhatja alkotóját. Persze ennek ellenére sok ember kritizálja Istent.

Isten bármikor megváltoztathatja a koncepciót, de ez bekövetkezik, Isten ezt nem szeszélyből teszi, a változtatásra való készsége nem szeszély, hanem következetesség. Ő következetesen formál újra. A kérdés csak az, hogy mindezt a változtatást, és azt, hogy mi ezt befolyásolni nem tudjuk, hogyan érint bennünket. Mennyire tudjuk, akarjuk elfogadni, mennyire akarunk belesimulni Isten tenyerébe? Harcolunk, ágálunk az ellen, hogy Isten saját tetszése szerint formáljon bennünket, vagy inkább engedelmesen elfogadjuk azt? Ha elégedetlenek vagyunk önmagunkkal, akkor az azt jelenti, hogy harcolunk Istennel és ránk kigondolt koncepciójával, és ez az egész életünkre nézve frusztráltsággal fog járnival. Vagy elfogadjuk és elhiszük, hogy nekünk úgy a legjobb, ahogy Ő, a nagy alkotó kigondolta és megvalósította. Boldog ember az, aki el tudja, el akarja fogadni azt, amilyenné őt Isten formálta.

Szeretett Testvérek! Egyszer már az egyik prédikációban adtam nektek házi feladatot, ma is erre készülök. A mai házi feladat pedig arról szól, hogy fedezzük fel, figyeljük meg azt, hogy mennyi mindent jelenthet a mi életünkben egy ilyen biztos, határozott, formáló erejű érintés. Isten átformáló, újra formáló érintése mit is hozhat a mi életünkben. Hatalmas változásokat figyelhetünk meg. Amikért leginkább hálával tartozunk. Akarjunk azzá lenni, amivé Isten formál bennünket. Erre tanít egyébként bennünket az állatvilág is. Például egy agárkutya nem akar repülni mint a madár, hanem futni akar, mert erre teremtette az Isten. A rigó pedig nem akar úszni, mint a hal, hanem repülni akar, mert erre teremtette őt a legnagyobb alkotó. Mi se akarjunk mások lenni, hanem csak az, amivé formált bennünket az Isten. Isten adjon erőt, nyitottságot nekünk ahhoz, hogy elfogadjuk azt, amivé formált bennünket, és kérjük minden nap, hogy a hibáinkat, rombolásainkat újraformálással javítsa ki. Ámen.

### Szeretett Testvérek!

Ahogy a szentláda történetét olvassuk, kissé érthetetlen a református gondolkodásnak. Nálunk, akiknél a tárgyak különös jelentőséggel igazán nem bírnak, furcsa az, ahogyan ezzel a szent ládával bánnak. Minekünk reformátusoknak nincs jelentősége az épületeknek, nem kötjük hozzá az Isten, nem kötjük Istent például az úrvacsorai kellékekhez sem. Így aztán furcsa lehet, ahogyan ezzel a ládával bánnak.

Obéd-Edom házából hozzák el a ládát. Obéd-Edom házába pedig úgy került, hogy Uzza odakap a ládához, amikor azt szállítják hazafelé. Ahogyan odakap Uzza, mert megijedt, hogy leesik a szekérről a láda, az Úristen villámmal sújt le rá, és meghal. Nem meri tovább vinni a ládát Dávid király, hanem Obéd-Edom házában helyezi el. Dávid megretten az Úrtól. Pedig a szent láda is csak egy láda. Uzzának sem azért kellett meghalni, mert a ládához ért, hanem mert Isten szent mivoltához közeledett méltatlanul. A láda sem más, mint egy jelkép. Úgy is beszél arról a Szentírás, mint a szövetség ládája. Az a jelkép, amely tanúsítsa, mutassa azt, hogy Isten szövetséget kötött Izrael népével. Így aztán alapvetően nem is a ládán, az akácfából, és aranyból készült eszközön van a hangsúly, hanem azon, hogy Isten szövetséget kötött a néppel. A ládában található volt egy tál manna, Áron kivirágzott vesszeje és a tíz parancsolat két kőtáblája. De mindezek amik a ládában volt szintén csak kézzelfogható jelei voltak annak a szövetségnek, amelyet Isten kötött velük. Isten gyengéd szeretetének a jelei ezek, hiszen mindezek arra voltak jó, hogy segítse az embert abban, hogy minél jobban megértésék, minél jobban realizálják magukban a közöttük lévő szövetséget. Ott volt a láda, és a benne lévő dolgok, földi szemmel, földi kézzel, földi testtel megtapasztható dolgok. Ezek segítették abban a népet, hogy az Isten velük kötött szövetségét a maga valóságában lássák, tapasztalják érezzék. Mert Isten bölcs, és szerető Isten. Tudta, hogy az embernek kellenek evilágról származó jelek, és jegyek, amelyek a hívésben segítik őket. Egy szent ládával talán jobban el tudja, könnyebben el tudja hinni az ember, hogy Istennek tényleg van vele egy szövetsége. Az emberi gyöngeség miatt alkalmaz Isten efféle jegyeket.

Ma is vannak ilyen jelek, jegyek, tárgyak az egyházban. Ilyen jel például a katolikus egyházban szentnek nevezett dolgok, mint például, szenteltvíz, vagy ortodox egyházaknál az ikonosztáz. Persze ezeknek a jeleknek megvannak a veszélyei is, mert az ember számára könnyen válnak a hit tárgyává, a vallásosságunk tárgyává. És már egyfajta babonáságot hoznak elő az emberből. Volt egy teológus társunk, aki kapucinus szerzetesként kinn tanult Rómában a pápai egyetemen. Ő mesélte, hogy ott az emberek között az a babonás képzet járta, hogy az áldozáskor szájukba vette ostyát nem rágták össze, és nem nyelték le, hanem visszaülve a padba, a pad aljára ragasztották, mert úgy gondolták, ha ekkor kívánnak valamit, akkor az majd teljsülni fog. Vagy nálunk Magyarországon is megtörtént az, hogy a katolikus templomból hazacsempészték a szenteltvizet, aztán odaadták a tyúkoknak gondolván, hogy majd így jobban fognak tojni a tyúkok. Az embereknek valahogy ragaszkodnak ahhoz a misztikumhoz, amely félelemmel tölti el őket. Sok esetben ez a félelem kell nekik, és már oly nagyon ezekre a jelekre koncentrálnak, hogy már maga jel lesz a fontos, nem pedig az, amit a jel jelezni kíván. A láda azt kívánta jelezni, hogy Istennek nektek van egy szövetsége, ami szent, mert Isten maga is szent. Ha tetszik egy emlékeztető arra, hogy nem élhetitek akárhogy az életet mindennapját, mert Isten a te istened, te pedig az ő népe vagy. Fontos volt, hogy mindennapjaikban jelen legyen ez a láda, ez az emlékeztető. Ez olyan, mint amikor régebben az ember csomót kötött az zsebkendőjére azért, hogy egy bizonyos dolgot el ne felejtessen. Vagy egy követ hord folyamatosan a zsebében, hogy egy bizonyos dolgot el ne felejtessen. Afféle szent emlékeztetők ezek. Egyébként a sákrámentumoknak nálunk reformátusoknak is efféle szerepük van. Emlékeztetnek arra, hogy kik is vagyunk, emlékeztetnek arra, hogy Isten mit tett értünk, emlékeztet, hogy soha ki ne térjünk abból a szövetségből, amelyet ő velünk kötött. Mert ez a szövetség nagy dolog, ez a szövetség Isten részéről kegyelem, és méltatás, hiszen mi emberek ezt a szövetséget nem is érdemeljük meg. Megtisztelve kellene magunkat érezni, azért merthogy Isten ilyen nagy kegyet gyakorolt az irányunkba. Ez iránt a szövetség érint nekünk mély tiszteletet, és hálaadást kellene éreznünk. Ilyen emlékeztető például a házasságban a karikagyűrű, amelyet az ember a kezén hord. Azért a kezén, mert azt általában minden ember magánál hordja, így a karikagyűrűt is. Ránéz az ember a kezére és már is tudja, hogy a helye ebben a világban. Nem egy másik nő, vagy egy másik férfi mellett, hanem a házastársa

mellett. Nekünk embereknek hamar más és más gondolataink támadnak, és máris elveszítjük lelki szemünk előtt azt, hogy Isten a mi szövetséges társunk, ezért kellene a szent emlékeztetők.

Tudjátok Testvérek, az Ószövetségben a szent ládának egy trónus szerepe is volt. Az izraeliták hite szerint Isten ezen a ládán ül, mint egy királyi széken. Ezért kellett a szent sátor legbelső részében tartani, vagy a templom legbelsőbb, a szentek szentélyében tartani, a legszentebb helyen. Ahol Isten királyi széke a láda van ott van Isten is. Ezért vitték a csatákba a ládát, hogy Isten velük legyen, és értük harcoljon, megsegítse őket a harcban. Így került egyébként az ellenséghez a láda. Ezért akarja Dávid király is a saját városába vinni, hogy Isten ott legyen vele. Ezért van a nagy öröm, az éneklés, a vidámság, Dávidnak a tánca. Örvendeznek azon, hogy Isten újból velük van. Bár Isten magát nem lehet odakötni egy ladához, egy templomhoz, egy eszközhöz. Azzal, hogy Dávid örül, hogy a láda velük van, nincs ezzel a gondolattal semmi baj. Hiszen Isten a szövetségkötéskor kimondja, hogy én ezzel a néppel megyek, és megsegítem ezt a népet. Mózes is ezt mondja az Úrnak a pusztában, ha nem jön velünk a te orcád, akkor inkább itt pusztíts el bennünket a pusztába. A láda azt jelentette az izraeliták számára, hogy az Isten ott van velük, megsegíti őket, harcol értük, és áldásait bocsátja rájuk. Számukra a láda ezt jelentette, erre emlékeztette őket.

Természetesen ma bárki kérdezhetné, hogy hol van ez a láda. Nem tudjuk. Eltűnt. Ma is sokan keresik, hátha megtalálják. Az hogy nincs meg ez a láda, akkor az azt jelenti, hogy Isten már nincs az emberekkel? Ha nincs meg a láda, akkor már Isten sincs meg? Nem, nem ezt jelenti. Tudjátok Testvérek, amikor Jézus megszületik, azt mondja az angyal, hogy úgy fogják hívni Immánuel – velünk az Isten. Milyen csodálatos, a láda elveszítődik, amely Isten emberekkel való létét mutatja, és ezt követően megszületik Jézus. Amikor a babiloni sereg lerombolja Jeruzsálemet akkor veszik nyoma a ládának. Mintha mindez azt akarná jelenti, hogy Isten elhagyta az ő népét. Eltelik néhány száz év és Jézus megszületik erre a földre, amikor a tanít, gyógyít és megtérésre hív, akkor újból érezhetővé válik, hogy Isten nem hagyta el az embert, nem hagyta el az ő népét. Elveszítődik ez a láda, mert már mint szent emlékeztetőre nincsen rá szükség, hiszen Isten fia eljött erre a földre, akit úgy hívnak, hogy Immánuel, azaz velünk az Isten, ő maga emlékeztet bennünket arra, hogy Isten velünk van. Aki őbenne hisz, és az ő nevében imádkozik, azzal az Isten vele van. Mily nagyszerű és csodálatos dolog ez! Jézus Krisztusban az emberrel lévő Isten láthatjuk meg lelki szemünkkel.

A történetben a lévíták is példát adnak a mai keresztyén számára. Azt olvassuk, hogy a lévíták nagy örömmel végezték az Úr ladján hordozását. Nekünk is hasonló örömmel kellene hordozni Jézus Krisztus nevét, és az ő tanítását.

Szeretett Testvérek! Dávid király a saját városába vitte a szent ládát, mert Isten közelségére vágyott. Arra, hogy Isten élete része legyen, nekünk hasonló örömmel kellene ma behívni életünk Istent Jézus Krisztus által. És örvendoznünk kellene Istennek velünk kötött szövetségének, és annak, hogy ebben a szövetségben Istennek szolgálatot végezhetünk. Legyen számukra fontos, hogy Isten szövetségére naponként megemlékezzük, hogy ebbe a szövetségben megmaradjunk. Ámen.

### Szeretett Testvérek!

Mindenkinek szüksége van a biztatásra, még olyan valakinek is, aki a hitet, az evangéliumot magától Pál apostol tanulta. Még a legerősebbek is megbotlanak és elesnek. Még a legmélyebb hitű is megínoghat. Fontos, hogy mindig legyen valaki, aki figyelmeztet bennünket arra, hogy kihez is tartozunk. Mintha Timótheushoz is így írt volna az apostol.

Azt mondja: „eszembe jut” - mintha azt mondaná, hogy én még emlékszek a te hitedre, arra a hitre, ami benned van. Én még emlékszek arra, hogy tudsz égni az Úrért. Én tudom azt, hogy benned milyen hit van. Úgy emlékezteti őt az apostol, hogy megemlíti, hogy ugyanaz a hit van benne, ami volt az ő nagyanyjában, és az anyjában is. Merthogy a családjában ezt a hitet látta, ezt a hitet éltek elé, és ez a hit gyökerezik benne is. Ez olyan, mint amikor ma mondják valakinek azt, hogy még emlékszem a nagyapádra, aki egy vasárnapot sem hagyott volna ki, aki hűséges őrálló volt a gyülekezetben, de emlékszek apádra is, aki a jóra, a becsületre, és a tisztességre tanított. De emlékszem arra is, amikor konfirmációd alkalmával megálltál az Úr asztalánál, és fogadalmat tettél. Vajon te is emlékszel még ezekre? Vagy mindezek már akkor sem jelentettek számodra semmit sem? Hogyne erősödne az ember, amikor a családtagjait emlegetik, és velük való hitbeli együvé-tartozást. Amikor azt mondják, hogy én tudom, hogy honnan jöttél, és hogy hova tartozol, akkor azzal azt is kérdezik: vajon még te is tudod, mert ha nem akkor én figyelmeztetlek téged. Bizony milyen sok embernek lenne szüksége erre a figyelmeztetésre, még mielőtt végképp elfelejti, hogy ő a Mindenható Istenhez tartozik. Erre is jók az emberi kapcsolatok, a családi kötelékek, a rokoni szálak. Ma sokat beszélnek arról, hogy a hitet azt nem lehet tanulni, a vallásosságot igen. Pedig azzal, hogy az apostol felelegeti Timótheus nagyanyját és anyját, azzal azt is bizonyítja, hogy a családban milyen nagy szerepe van a hitre nevelésnek, annak, hogyha valaki előtt hitelesen megélik az Istenhez tartozást. Ezzel a képmutatás nélküli hittel volt megáldva Timótheus is, ezt hozta a családjából.

A képmutatás nélküli hit megvan, és megvan az Istennek a kegyelmi ajándékai is. Minden megvan, ahhoz, hogy az Isten szolgálatába beálljon Timótheus. A hitre emlékeztetni kell, és utána pedig arra, hogy gerjessze fel magában Isten kegyelmi ajándékát. Tehát amit kapott az Istentől, azért hogy Istennek szolgáljon. Tudjátok testvérek ez a kegyelmi ajándék egy olyan dolog, mintha kapnánk valakitől egy házat ajándékba, de aztán nem költöznénk be, hanem csak a ház előtt kinn az utcán lalnánk. Ugyanis arra buzdít az apostol, hogy azokat a kegyelmi ajándékokat, amelyeket Istentől kaptunk azokat használjuk. Higgyétek el Testvérek efféle kegyelmi ajándékokat nem csak a „nagyok” kaptak, hanem kaptunk ilyenek is, mint mi. Pál apostol sem azért lett olyan híres, mert olyan ügyes vagy okos ember volt, de mondhatnám akár a Timotheus is, akinek ez a levél íródott, de emlegethetném bármelyik egyházatyát, vagy reformátort, vagy éppen magyar református eleinkből is hozhatnék példákat. Mindenkinek szüksége van arra, hogy izzítsa magában azt az ajándékot, amit Isten azért adott, hogy őneki szolgáljon vele az adott ember, és így legyen az ő élete teljes és boldog. Ezek az ajándékok felelősséget is jelentenek. Nem azért adta, hogy berakjuk a vitrinbe és nézegessük, hanem azért hogy használjuk. Amikor azt mondja, hogy gerjessz fel, akkor azzal azt mondja, hogy használd. Kavard fel a belső lelki állóvizet, így is lehetne mondani. Hamu alatt szunnyadó parázsként vannak jelen Timótheusban a kegyelmi ajándékok. Amikor eljön az idő és a szükség, akkor ezt a parazsat éleszteni kell! Mivelünk is hasonló a helyzet.

Ellaposodott a hited, az ajándékodat észre sem veszed, ne várd el, hogy mások rázzanak fel. Az apostol sem arról beszél hogy majd én felgerjesztem a te kegyelmi ajándékodat, hanem azt mondja, hogy neked kell felgerjesztened azt. Hogyan? - jöhetne a kérdés. Imádsággal és hitvalló tettekkel! Már megvan minden ahhoz, hogy az Úrért égj, csak akarnod kell, és használnod kell a tőle kapott javakat. Ma oly sok embert látok, aki elégedetlen a felekezetével, vagy a gyülekezetével. Hozzám is jönnek más felekezetűek kérni egyházi szolgálatot, és amikor megkérdem, hogy miért nem a saját felekezetében kéri az egyházi szolgálatot, akkor mindig az elégtelenségüknek adnak hangot. Az én felekezetem nem jó, nagyon vaskalaposak, túl sok a szabály, vagy éppen azt mondják, hogy nem elég hívő a társaság. Mindig van

valami, ami nem tetszik. Pedig lehet, hogy csak a saját hitük van ellaposodva, azáltal, hogy a rájuk bízott kegyelmi ajándékot nem használják, pedig tenni kell, használni kell a kegyelmi ajándékukat. Ne legyen benned félelem, ne legyen benne lustaság, ne legyen benned nemtörődömség! Mert amit kaptál az nem átlagos, nem mindennapi, hanem inkább úgy lehetne mondani, hogy rendkívüli. Egy különleges ajándékot/ajándékokat kaptál Istentől, egy képességet, amivel csak te rendelkezel, egy képességet, amit csak te tudsz használni, senki más.

Tudjátok Testvérek az Istentől kapott kegyelmi ajándékok használásához bátorság is kell. És amikor a kegyelmi ajándékokat használod, akkor Istentől kapott dolgokat használod, magát Istent használod. Timótheussal is az volt a gond, hogy félt. Félnék, visszahúzódó természet volt. Fiataloknál vette észre, hogy milyen nehezen merik felvállalni azt, hogy ők hova is tartoznak. Ez azért van, mert félnék a világtól, mit fognak hozzá szólni, hogy ő gyülekezetbe jár, hogy ő Bibliát olvas, vagy éppen imádkozik. Pedig azt mondja az apostol, nem a félelemnek lelkét kaptátok. De itt inkább jobb és hasznosabb a félelem helyét az a szó, hogy gyávaság. Ez azt jelenti, hogy aki a Szentlélekkel bír, annak nem lehet jellemzője a gyávaság. Tehát a Lélek tettek végrehajtására sarkall, aki a Szentlélekkel van eltelve, annak tennie kell, mennie kell, az Igét hirdetni kell, Krisztusról bizonyosságot kell tennie, Istenben pedig bízni. Tudjátok az ószövetségi izraelitákkal is ez a gyávaság volt a baj. Mert ők maguk nem merték elhinni, hogy Isten segíti őket abban, hogy betudjanak vonulni Kánaán földjére, a hitük, a kegyelmi ajándékaik valahogy a hamu alatt szunnyadtak. A gyávaságuk eredménye lett az, hogy meg kellett hallaniuk a pusztában. A gyávaság egyik legnagyobb ellensége a hívő embernek. Van elég bátorságunk engedelmessé válni Istennek, van e lég bátorságunk arra, hogy mindazt megtegyük, amire az Isten bennünket hív.

Nem a félelemnek lelkét kaptátok, hanem az erőnek, a szeretetnek és a józanságnak Lelkét. Nem két lélekről van itt szó. Nem arról van szó, hogy van egy olyan lélek, amelyik a félelemé, és van egy olyan lélek, amelyik pedig az erőé, a szereteté, és a józanságé. Hanem a Szentlélek alapvető inspiráló hatásáról van szó. Isten Lelke, soha sem a gyávaságra inspirál, ha gyávák vagyunk, akkor nem engedjük, hogy Isten Lelke bennünk munkálkodjon, dolgozzon és hatását kifejtse. Aki viszont engedi, hogy Isten Lelke végezze benne a dolgát, az az ember megtapasztalja az erőt, vagy úgy is mondhatnám a hatalmat. Ezt az erőt tapasztalták meg a tanítványok is, amikor kiküldte őket Jézus, merthogy tudtak gyógyítani, tudtak tanítani, tudtak ördögöket űzni. Ez az erő szükséges a hívő ember számára, hogy amikor kevésnek látja magát, kevésnek látja gyülekezetét, akkor is merjen tenni, bízni és remélni.

Ha az Isten Lelke munkál bennünket, akkor egyszeriben nem esik nehezünkre a másik ember szeretése sem. Akkor egyszeriben megy az, amit Jézus úgy mond, szeresd ellenségedet. Ez is a Szentlélek belső hatása, már nem sértődsz meg, már el tudod engedni a bántásokat, azt hogy nem vesznek figyelembe, azt hogy mások nem tartanak fontosnak. Már nem akarsz kiemelkedni, már nem akar megfelelni mások számára, hanem csak hagyod, hogy a Szentlélek azzá formáljon amivé ő maga akar, egy másokat szerető emberré.

A harmadik hatás pedig amiről az apostol beszél, az a józanság. És ennek is nagy szerepe van az emberi életben. A józanság segít abban, hogy valaki ne léha életet éljen. Van egy világhírű sportmárka, amelynek az angol jelmondata az, hogy just do it. Magyarul annyit jelent, hogy csak tedd meg. Azaz ne gondolkodjál, ne mérlegeljél, csak tedd meg. Ez a józanság ellentéte. Ne mérlegeld azt, hogy most az amit teszel neked vagy másoknak milyen kárt okoz, vagy egyáltalán amit teszel az neked vagy másoknak hasznos-e. Tudjátok testvérek, ha mindenki a józanság Lelkével élne, akkor nem lenne ennyi lelkileg kiégett, lelkileg kihasznált ember. Akkor a fiatalok nem nyúlnának a kábítószerhez, alkoholhoz, cigarettához, nem mennének bele mindenféle szexuális kalandokba, és még lehetne sorolni. A józanság azt jelenti, hogy átgondolni, megvizsgálni, hogy amit teszek, az Isten szerint helyes vagy sem, és ha nem helyes, akkor nem teszem. Milyen nagy segítség ez a mindenkori ember számára.

Nos, hát Testvérek az erő, a hatalom, a szeretet és józanság Lelke vezessen bennünket abban az indulatban, hogy merjük felélesztelni szunnyadó kegyelmi ajándékainkat, nem félve, nem rettegve a kudarctól, az erőtelenségtől, az elbukástól, hanem lát Istennek mindennel felérő hatalmát. Isten a mi erősségünk, ő az aki megsegít bennünket küldetésünk bevezetésében. Merjünk ebben hinni, és bízni! Ámen.